

Castell del Cornil o Puig de la Força

Tavertet

Ubicació

Comarca:	Osona
Lloc/Adreça:	Pel sender del Puig de la Força, que surt del sud-oest del pla del Castell.
Emplaçament	Puig de la Força
Alçada:	695 m

Coordenades:

Latitud:	41.98131
Longitud:	2.38962
UTM Est (X):	449435
UTM Nord (Y):	4647881

Classificació

Número de fitxa	08280 - 53
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Medieval
Segle	IX-XI
Estat de conservació	Dolent
Notes de conservació:	En estat ruïnós.
Protecció	Legal
Tipus de protecció:	BCIN
Observacions protecció:	BCIN. Decret 22/04/1949. BOE 05/05/1949.
Data aprovació:	dv., 22/04/1949 - 12:00
Número inventari	Sí, CC.AA: 11897.
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Difícil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada

Titular: 08280A003000570000JO

Fitxes associades:

[Puig de la Força](#)

[El castell de Tavertet](#)

Autoria de la fitxa Virgínia Cepero González

Data de registre de la dc., 09/12/2020 - 15:27

fitxa:

Descripció

Es tracta de les restes del castell de Cornil, que es troben al puig de la Força.

Es conserva un pany de muralla al vessant nord-est, així com d'altres estructures associades i una torre de planta rectangular. Les construccions són fetes amb carreus de pedra calcària de la zona disposats horitzontalment.

Al sector de migdia, hi ha una cisterna excavada a la roca, que fa 9 m de llargada per 3 m d'amplada, coberta amb volta de carreus.

Hi ha restes de murs sota les balmes situades al vessant del puig, corresponents a nuclis d'habitat, que van continuar ocupades en època posterior a l'abandonament del castell.

Història

La primera referència històrica del castell de Cornil és un document de l'any 917 (Arxiu Capítular de Vic), on consta que Adal i la seva muller Gisclavara venen a Esclua una peça de terra situada al terme del castell de Cornil. Hi consta també als testaments dels consorts Borrell i Ingirada (anys 970 i 981), pares del bisbe de Vic Borrell.

A la documentació de l'Arxiu Capítular de Vic se segueix anomenant Cornil, fins al segle XI en què és substituït pel nom de la vall de Sau. Al segle XIII es coneix amb el nom de roca de Sau o de Buoll («Bisuldumo»).

El domini eminent del castell i terme, en època reculada, era a mans dels comtes de Barcelona i els principals feudataris eren els membres de la família Cabrera.

L'any 1247 el castlà de Cabrera, Berenguer de Cabrera, va llegar al seu fill Arnau, juntament amb els castells de Cabrera i Voltregà, tot el que posseïa a Sau per herència de la seva mare, Beatriu de Castelló. Entre aquests béns hi figurava la roca de Sau.

L'any 1336 Isabel de Cabrera va comprar al rei la seva jurisdicció de la vall de Sau.

L'any 1352, Artal de Cabrera va vendre al vescomte Bernat II de Cabrera la vall de Sau i les seves parròquies.

La roca de Sau es va unir l'any 1356 al comtat d'Osona, creat pel rei Pere el Cerimoniós al vescomte Bernat III de Cabrera.

Els castlans d'aquest castell van ser els membres de la família Sau. A principis del segle XV, la família va canviar el nom pel de Vilafreser i l'any 1443 els Vilanova eren els castlans del castell, que també eren feudataris de Savassona.

Les notícies documentals són nul·les pel que fa a l'edifici del castell. L'any 1472 encara restava dempeus després de la fi de la guerra entre la Generalitat i el rei Joan II.

Bibliografia

BOLÓS, J.; HURTADO, V. (2001) *Atles del comtat d'Osona (798-993)*. Barcelona: Rafael Dalmau Ed.

GENERALITAT DE CATALUNYA. DEPARTAMENT DE CULTURA (2016) *Inventari del Patrimoni Arqueològic i Paleontològic de Catalunya (Tavertet)*.

ORDEIG i MATA, R.(1999) “Els comptats d'Osona i Manresa”. *Catalunya Carolíngia*. Vol. IV. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

ORRIOLS, G. [et al.] (1984) "El castell de Cornil (o Puig de la Força)". *Catalunya Romànica*, vol. III. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, p.814-816.

PLADEVALL, A. (1973) "El castell de Cornil, la Roca de Sau i el Casal del Pi". *Els castells catalans*. vol. IV. Barcelona: Rafael Dalmau Editor, p.1024-1030.

